

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 24. novembra 1925.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 138.

Fr. Zelenik:

Razvidnost terjatev.

Trgovec bi se izognil marsikateri izgubi, če bi počasneja plačnika pravočasno opominjal. Največ izgub izvira iz zastarelih terjatev in iz površnosti v opominjanju. Zato je pa za vsako podjetje velike važnosti natančen pregled odprtih računov, da lahko vsaki hip vidi, koliko ima zunaj in pri kom.

Trgovski krogi so si in si še pomagajo z različnimi načini in pripomočki, kakor tudi razni praktiki priporočajo razne pripomočke; vsak pa smatra svoj pripomoček za najboljšega.

V prejšnjih časih si je trgovec zabeleževal kar v koledarju dospelostni dan svojih terjatev in svojih obveznosti. Toda koledar je zadostoval le majhnim razmeram. Drugi so vodili takozvano »opominjalno knjigo« (starejšim trgovcem je znana z naslovom »Mahnbuch«), kamor so se vneslo po času vpisovali računi. Drugi zopet so si uredili računsko knjigo tako, da jim je služila kot opominjalna knjiga in sicer so imeli poleg vrednostnega stolpca še stolpec za datum plačila itd. Izkušnja je pa pokazala, da so take knjige zelo nepraktične in v velikih obratih sploh neuporabne, ker so odprte terjatve pomešane s poravnanimi in je tedaj porabi mnogo časa z iskanjem in listanjem. Večinoma se terja na podlagi saldakonti. V določenih dneh se pregleda saldakonti in izterjajo se zapadli računi.

Pri nobenem teh načinov pa nima pravega pregleda in trgovec ne ve, koliko bi na določen dan moral dobiti denarja. Da se vsak dan natančno ve, koliko računov je na ta dan zapadlo plačilo in kakšne vsote bi morale priti v blagajno, sem uvedel način pregleda terjatev, ki sloni na ideji kartotek pa je nadvse poceni.

Kopije računov, ki se v vsaki modernejši pisarni pripravljajo obenem z računom s pomočjo podloženega indigo-papirja, se vlagajo v posebne mape, kjer ostanejo do plačila. Potrebne

so najmanj tri mape z registrom za dneve. Prva mapa obsega dneve od 1. do 10., druga od 11. do 20. in tretja od 21. do konca meseca. V te mape se odlagajo kopije računov, vsak datum vreden po abecedi. Ko plača dolжник, se dvigne iz mape računsko kopija in na njo se prilepí dokaz plačila, ali zapiše dan in način plačila. Potem se odloži kopija v mapo odjemalca v registraturi. V mapah so tedaj le kopije še neporavnanih računov in možno je tedaj vsak dan dognati dotični dan zapadle in še ne poravnane terjatve brez vsakega iskanja po knjigah. Ta način preglednosti sem vpeljal že pri marsikateri firmi in povsod so zadovoljni. Marsikje imajo še mapo ali več map s predeli: v konkursu, v poravnavi, tožen, rubljen, banki in inkaso itd. Že naslov vsakega predela pove, kaj se vloži v dotični predel.

Vse kopije računov, ki so izgubljene ali so dvomljive vrednosti, vlagaj v posebno mapo, da ob zaključku poslovnega leta imaš vse izgubljene in dvomljive terjatve skupaj. Kar je izgubljenega, se sme odbiti od davku podvržene vsote prejemkov.

Ta način ne nudi samo velike preglednosti terjatev, ampak ima še drugo dobro posledico. Počasneja plačnika se pravočasno terja in ta v kratkem izprevidi, da pogoji ne obstojijo samo na papirju, ampak se v resnici zahteva njih izvrševanje. Doseže se vpoštevane dogovorjenih plačilnih pogojev in prihrani se občutna izguba na obrestnih in tudi marsikatera terjatev se reši, ki bi sicer se izgubila.

Seveda zahteva nekaj zamude časa in truda tudi to vrejanje kopij, vendar se porabi mnogo manj časa in truda, kot pa z vpisovanjem plačil v fakturno knjigo itd.

Način pregleda terjatev, kakor ga priporočam v tem članku, je poraben tudi za najobsežnejše podjetje, medtem ko fakturna ali opominjalna knjiga odpove pri količkah obsežnem podjetju.

Radevolje dam vsakemu še nadaljna pojasnila in navodila ter se lahko vsakdo obrne naravnost do mene.

Obrtna banka kraljevine S. H. S.

Že v zadnjem »Trgovskem listu« smo poročali, da bo minister trgovine in industrije g. dr. Ivan Krajač v eni prihodnjih sej predložil narodni skupščini osnutek zakona o Obrtni banki kraljevine SHS v odobritev. Predlogu bo priloženo sledeče poročilo ministra dr. Ivana Krajača:

Važnost obrtnega staleža za narodno gospodarstvo je izven vsakega dvoma tam, kjer ne nahajamo še razvite industrije in kjer našo obrtniško proizvodnjo ogroža inozemska industrijska produkcija. Država ima zato velik interes, da pomaga obrtništvu, da si ustvari vse gospodarske pogoje za najboljši razvoj.

V povojnih nenormalnih razmerah ob relativni tesnosti in draginji denarja, stopi tu na prvo mesto vprašanje ceneja in potrebam obrtnišva in obrtniškim zadrugam primerne kredita. Dosedanje industrijsko kreditiranje potom bank ne odgovarja potrebam obrtnišva in v znatni meri je tudi predrago. Tudi je nezadostno tako z ozirom na količino kakor tudi z ozirom na osebo in teritorialno razdelitev kredita, in ravnotako tudi z ozirom na tehniko kreditiranja.

Ker osrednje zveze obrtniških zadrug, kakor jo predvideva zakon o Narodni banki v členu 11., točki 10., še nimamo in nam tudi ni mogoče ustvariti v kratkem času soliden zadrugi sistem v celi državi, ne preostane drugega nego to, da se ustanovi osrednja obrtna banka, ki naj nudi cene kredite obrtnikom in obrtniškim zadrugam v celi državi. Pri tem delu mora država nuditi svojo pomoč. Vendar je potrebno, da se v polni meri ohrani privatna inicijativa in uporaba gospodarske moči obrtniškega stanu; da se zagotovi avtonomija in konkurenčna sposobnost obrtne banke same, vse z namenom čim cenejšega kreditiranja, in vse to brez birokratizacije kreditne ustanove nove. To bo delovalo tudi vzgojno: dvignilo bo vest samopomoči, šte-

denja, poslovne solidnosti in zadržanosti med obrtništvom.

Obrtna banka mora zbrati vse proste obrtniške kapitale iz cele države in zagotoviti mora njih uporabo v celi državi, ker samo tako jih bo mogla zbrati.

Obrtno banko morajo upravljati pod kontrolo države obrtniki sami in zagotoviti je, da bo služila izključno vsem najpotrebnejšim in solidnim obrtnikom cele države.

Zakonski načrt vsebuje določila glede prednosti in denarnih sredstev, katere daje država obrtni banki na razpolago, kakor tudi principe organizacije in delovanje obrtne banke. Ti principi bodo — ob ohranitvi avtonomije — zagotovili, da bo obrtna banka vse dovoljene ji prednosti uporabila v resnici samo za čim cenejše kreditiranje vseh obrtnikov. Obrtniki bodo svoje kapitale in se je posluževanje in njenega poslovanja pridobiti zaupanje do lastne banke, zaupali ji bodo svoje kapitale in s eje posluževali za pospeševanje in razvoj obrtniške produkcije.

Ne dvomimo v iskrenost in naklonjenost ministra g. dr. Ivana Krajača do obrtnišva in hvaležni mu bodemo, ako se mu bo posrečilo realizirati načrt, s katerim se že toliko časa mami naše obrtnišvo, ki že izza prevrata zaman moledeva po uspešni kreditni pomoči. Minister g. dr. Krajač kaže, kakor nam priča gornje poročilo in o čemur smo se že ponovno prepričali, najboljšo razumevanje za obrtniške težnje, pozna prav dobro obrtniške potrebe in ceni važnost zdravega obrtnišva za razvoj celokupnega našega gospodarstva. Tudi poudarja minister g. dr. Krajač v gornjem poročilu, ki spremlja zakonski osnutek, da bodo mogli obrtniki na podlagi predvidene organizacije pridobiti zaupanje do nove banke. Vprašamo, ali je zaupanje do banke, ki ne nudi že v zakonu, s katerim se ustanavlja, jamstva, da bo služila enako interesom celokupnega obrtnišva, mogoče? Banka, ki misli le po potrebi in bogve kedaj ustanoviti za celo Slovenijo samo zastopstvo in ki s tem prezira in-

LISTEK.

Pravila naših delniških družb.

Univ. prof. dr. Milan Škerlj.
(Nadaljevanje.)

Bolj nevaren je drugi, pri nas, vsaj po vsebini pravil, ki sem jih videl, skoraj da navadnejši način kvalifikovane ustanovitve. Snujčica se družba, to se pravi ustanovitelj, ne prevzamejo imovinskih predmetov za delnice, nego jih — v ustanovnem štadiju družbe — nabavijo za v gotovini plačano delniško glavnico s kakršnikoli pravnim poslom med živimi, navadno s kupno pogodbo. Če ustanovitelj nameravajo obdržati delnice in tako sami ostati interesovani pri podjetju delniške družbe, bodo seveda redno skrbeli za to, da ne plačajo takih »ustanovnih nabav« predrago. Toda drugačna je stvar, če oni ali nekateri izmed njih sami prodajo bodoči družbi svoje podjetje ali drug stalni porabi v bodočem podjetju namenjen predmet večje vrednosti, ne da bi postali ali hoteli ostati delničarji. V tem primeru je nevarnost, da se predmet prevsko ceni in s tem oškodujejo bodoči delničarji in bodoči upniki družbe, še večja nego pri ustanovitvi z aporiti, kajti prodajalec sam niti ne postane delničar, torej ni interesovan na propevanju družbe. Seveda

pa vsega tega ni razumeti tako, kakor da so se pri nas delniške družbe res ustanovljale na tak prevaran način; po samih statutih tega še celo ni moči trditi, še manj dokazati. Tudi je upoštevati, da je pravilna ocenitev zlasti celih podjetij jako težka stvar, zmotna jako lahko mogoča, slednjič, da je že celo težko pozneje, ko se je morda spreminila konjunktura, trditi in dokazati, da je bila ocena že spočetka — vedoma ali nevedoma — nepravilna. Vsekako pa treba reči, da navadni način skupljanja delniške glavnice z denarnimi vložki ravno zaradi možnosti ustanovnih nabav ni da bi moral biti solidnejši, nego ustanovitev s stvarnimi vložki. Glede »denarne« ustanovitve treba zlasti opozoriti še na nekaj drugega. Pri nji je v večji meri nego pri kvalifikovani ustanovitvi dana možnost, da se delniška glavnica sicer podpiše, ne pa res vplača v celoti, da namreč pri simultanski ustanovitvi ustanovitelji, ki ne nameravajo obdržati delnic, le-teh ne vplačajo dejanski, nego prepuste vplačevanje delniške glavnice onim osebami, katerim prepuste delnice, ali da pri sukcesivni ustanovitvi, kjer jim neredko gre v prvi vrsti za ustanovni dobiček, niso dovolj izbirični v sprejemanju podpisnikov delnic. Seveda, če se morajo delnice takoj popolnoma plačati, te nevarnosti ni. Toda naš zakon ne zahteva popolnega plačila

delnic pri podpisu, niti bi ne bilo modro, da bi ga zahteval v vsakem primeru, vendar pa način, kako skuša zajamčiti, da se bo delnica naknadno popolnoma plačala, ni posebno vreden, zlasti pa ne tako ročen, da bi družbi zagotovil zanesljivo brzo plačilo neplačanega dela delniške glavnice.

Vprašanje je sedaj, ali dajejo naši predpisi možnost, da se pride nevarnostim kvalifikovane ustanovitve glede ocenjevanja v okom. Vprašanje se more le deloma potrditi, kajti zakon sam daje sicer nekaj nepopolnih kavelj za komanditno družbo na delnice, ne pa za delniško družbo samo, in del. regulativ kot naredba ni mogel mogočega zla prijeti tam, kjer bi se dalo prijeti najuspešnejše, namreč v osebi ustanoviteljev. Moderni zakoni naložajo ustanoviteljem strogo in dolgotrajno osebno odgovornost za vsako škodo, ki bi delniški družbi nastala iz njihovega nepravilnega dejanja in nehanja pri ustanavljanju družbe, deln. regulativ pa ni mogel razširiti odgovornosti, ki jo nalaga obče državljansko in trgovinsko pravo; zadovoljiti se je moral s tem, da določa, kdo je ustanovitelj, namreč poleg oseb, ki izposlušajo koncesijo, tudi osebe, ki za delnice dajo stvarne vložke, in osebe, ki hočejo nastajajoči družbi za odplatek, ki ne sestoji iz delnic, prepustiti imovinske predmete. Jasno je, da je regulativ s

tem hotel označiti in razširiti krog oseb, ki naj bodo odgovorne za ustanovitveno škodo, toda brez posebne zakonite sankcije je s tem malo rečeno, tu bo moral bodoči delniški zakon dati primerno stroge zasebnopravne, pa tudi, kakor drugi moderni zakoni, kazenske norme. Primerno stroge, ne prestroge, kajti da je z ustanovitvijo delniške družbe kakor z ustanovitvijo vsakega drugega podjetja spojen izvesten riziko, je jasno, prestroge sankcije bi ubijale zdravo podjetnost.

Ko del. regulativ ni mogel prijeti zla pri korenini, pri preveliki sebičnosti ustanoviteljev, je poskusil — sledeč modernim zakonom — omogočiti občinstvu, podpisnikom delnic, strogo kontrolo nad ustanovitvijo, računajoč, da bo vsakdo sam čuval svoje interese, če se mu le da prilika, da jih čuva. Prilike daje regulativ ljudem, ki so usposobljeni premo-triti položaj, dovolj, seveda pa ne more, kakor bi ne mogel niti zakon, odpirati oči ljudem, ki ne znajo gledati; takih je v mrzličnih ustanovitvenih časih vedno dovolj in pri teh ni mogoče apelirati naj svoje interese čuvajo sami; francoski rek »Bête comme un actionnaire« bo v takih prilikah vedno ostal resničen, morda povprek ne samo v takih. Previdnim podpisnikom delnic pa daje deln. regulativ sledeče prilike, da čuvajo svoje interese:

(Dalje sledi.)

terese nad 25.000 samostojnih obrtnikov, pač ne more računati na naše zaupanje. Kje je v zakonu dano jamstvo, da bo banka pravično upoštevala tudi interese celokupnega obrtništva? Izrečena ni še zadnja beseda in dolžnost naših narodnih poslancev je, da storjeno hibo popravijo!

Gospodarski položaj Zedinjenih držav.

Ze zadnjic smo pisali o tem. Nadaljnja poročila pravijo: Položaj trgovine je izboren in industrija proda toliko, kolikor se sploh v zdravih razmerah prodati more. Dovoz zlata se da razlagati iz vzroka, da so vplačila v Zedinjene države veliko večja kakor pa ona, ki jih morajo Zedinjene države poslati ven. Blagovni zaključek v prid Zedinjenih držav znaša v letu 1924 skoraj milijardo dolarjev, v mesecih januar do vključno junij 1925 pa čez milijardo dolarjev. To je približno dvojna trgovska bilanca Unije pred vojsko; seveda so bile tedaj razmere drugačne, denar drugačen, pa vendar. Pred vojsko je bila Unija dolžnica, Evropa je imela veliko njenih akcij in obligacij, Amerikanci so morali vsako leto nakazati velike svote, da so plačali obresti in dividende. Dovoz zlata v Ameriko bo trajal tako dolgo, dokler ne bo importirala Unija več drugega blaga, dokler ne bo zmanjšala eksporta ali pa dokler ne bo denarja v inozemstvu investirala.

Da se prepreči inflacija, priporoča »Nacional City Bank of New York« sledeča tri protisredstva: 1. zvišanje importa drugega blaga namesto zlata; 2. znižanje eksporta; 3. dovolitev posojil inozemstvu, da se izenačijo plačila, ki jih Amerika mora dati, z onimi, ki jih mora dobiti. Zadnje sredstvo je samo začasno, kajti več ko posodimo, več bomo pozneje dobili nazaj. Ljudem pa lahko pripovedujemo, naj zvišajo ali znižajo eksport ali import; vsak gleda le nase in skupnega končnega cilja seveda nihče ne upa uvaževati. Glede najbližje bodočnosti so Amerikanci uverjeni, da je najbolje, če naprej poskušajo, da pripomorejo k obnovitvi sveta in da preprečijo prehud preobrat v trgovini. Seveda je posojanje prostovoljno, a z namenom, da imam od tega dobiček in da je posojilo varno. Take in enake skrbi imajo Amerikanci. Vsak ima skrbi; tisti, ki kaj ima, in tisti, ki nima nič.

Ladjedelnštvo.

Nobena od velikih industrij sveta se ne bori sedaj s takimi težavami, kakor ladjedelnštvo. To je ena od najstarejših industrij, od tistih dni sem, ko si je človek prvič upal na morje ven. Ladjedelnštvo je dopolnilo druge še večje industrije, pomorskega prometa. Eno brez drugega ne more biti. Trgovski morski promet sedanjih dni je daleč zadaj za prometom predvojnih let, in ni dosti upanja, da bi ga v doglednem času dosegel. Zato se danes v ladjedelnštvo malo investira. Potuj ob najznamenitejših angleških ladjedelnicah ob Clyde, Tyne, Mersey, pa boš videl cele vrste praznih ladjedelnic in pred vsako plovno agenturo cele vrste takih, ki prosijo za delo; vprašaj jih, pa ti bodo povedali, da je danes od treh ladijskih delavcev 1 brez dela. In to so največje ladjedelniške delavnice na svetu. Pa ni samo na Angleškem tako, ki je prva ladjedelniška država sveta, temveč tudi drugod. Da posestniki ladij od bodočnosti nimajo zaenkrat bogve kaj pričakovati, nam pove sledeči pregled:

Indeks tovarnih parnikov v najvažnejših trgovskih središčih: Leta 1913 100, leta 1922 122, leta 1923 110, leta 1924 113, leta 1925 prva polovica 92.

Indeks cen na debelo v 44 vrstah: Leta 1913 100 leta 1922 159, leta 1923 162, leta 1924 174, leta 1925 prva polovica 162.

Ta pregled nam pravi, da so bile vozne tovornih parnikov v zadnjih treh letih in pol globoko pod splošno ceno blaga in da mora dati letos, 1925, lastnik ladje svoje blago, torej prostornino, ceneje kakor leta 1913, do-

čim mora plačati za blago, ki ga sam kupi, nad 60% več kakor leta 1913. Zato posamezniki ne gradijo sedaj nobenih ladij več in prepustijo to družbam. Te so sedaj veliko na boljšem, in če kdo kaj naroči, naročijo one. Jasno je pa, da se bodo vozne same zvišale, preden je pričakovati kak napredek v ladjedelnstvu.

Gradbo ladij leta 1913 in v nekaterih letih po vojski kaže tale pregled, ki ga priobčuje »Lloydov register«: Stevilke so v tisočih tonah:

Velika Britanija leta 1913: 1932, leta 1919: 1620, leta 1923: 645, leta 1924: 1440; Nemčija leta 1913: 465, leta 1919: —, leta 1923: 345, l. 1924: 175; Unija leta 1913: 276, leta 1919: 4075, leta 1923: 173, leta 1924: 139; Francija leta 1913: 176, leta 1919: 32, leta 1923: 97, leta 1924: 82; Italija leta 1913: 50, leta 1919: 85, leta 1923: 65, leta 1924: 82; druge države leta 1913: 434, leta 1919: 1334, leta 1923: 318, leta 1924: 332; vsega skupaj leta 1913: 3333, leta 1919: 7146, leta 1923: 1643, leta 1924: 2247.

Rekord v gradbi ladij ima leto 1919, tedaj, ko si je ves svet hotel v vojski izgubljeno blago spet nadomestiti. Zgradili so več kot dvakrat toliko ladij kakor leta 1913, koje leto je bilo pa že itak nad predvojnimi normalom. Do leta 1923 je padla zgradba ladij že na polovico one iz leta 1913, leta 1924 je pa dosegla dve tretjini zadnjega predvojnega leta. Pravzaprav niti toliko ne, ker so morali zaradi poprave ladjedelnic prej z mnogimi ladjami čakati in so jih šele leta 1924 spustili v morje. Dne 30. junija 1924 je bilo v delu 2.617.000 ton, dne 30. junija 1925 pa 2.370.000 ton.

Gornji seznam nam kaže, da si je znala Velika Britanija ohraniti prvo mesto kljub vsemu nasprotnemu prerokovanju. Depresija pa ni omejena na nobeno deželo, temveč vlada po vsem svetu. Tudi Nemčija je v zadnjih dveh letih manj zgradila kakor pred vojsko; prestala je zrelost, ki jo je napadla v letih 1918 do 1920 in jo založila z ogromno množico neuporabnih ladij. »Trgovski list« je o tem že pisal. Tudi Francija gradi za polovico manj kot pred vojsko, samo Italija gradi več od prej.

Iz tehniškega stališča je najbolj važno to, da se motorne ladje zmeraj bolj uveljavljajo. Na Angleškem gradijo sicer motornih ladij samo 58% parniških, a na Nemškem, v Italiji, na Holandskem, Danskem in Švedskem je razmerje parnikov in motornikov kakor 100 : 300.

Bližnja bodočnost je za ladjedelnštvo zelo negotova. Dokler trpi trgovina vsega sveta, bo trpelo tudi ladjedelnštvo. Vsebinsa uporabnih morskih ladij znaša sedaj 58.750.000 ton, pred vojsko pa je znašala 74.500.000 ton. Previšek nad predvojnimi časom dajo ameriške ladje, ki se nikdar več ne bodo vezile po morju, in pa tanki. Dejstvo je pa le, da se preveliko trgovsko brodogradnjo bori za veliko manjši trgovski promet kakor je bil pred vojsko. Odločili so se, da uničijo ono tonsko vsebino, ki se ne splača, in so lani uničili sedemkrat toliko ladij, kakor povprečno pred vojsko. Letos niso bili več tako goreči. Osem milijonov ton je starih 25 let ali pa še malo več. Če bi jih uničili, bi se ladjedelnštvo vsaj začasno lahko pomagalo.

Trgovina.

Zakonski načrt glede trgovinske pogodbe Italije z Rusijo odobren. Italijanski senat je razpravljal o zakonskem načrtu, ki se tiče izvršitve trgovinske in plovbene pogodbe, katere je bila sklenjena med Italijo in ZSSR v Rimu dne 7. februarja 1924. Senator Garafolo pravi, da je bila v začasno trgovinsko pogodbo z Rusijo l. 1921 vnesena klavzula, od katere je bila zavisna veljavnost pogodbe. Na podlagi te klavzule se je morala ena država odreči sovražni propagandi na ozemlju druge države in obratno. Slično klavzulo je vsebovala tudi rusko-angleška trgovinska pogodba. Neizvrševanje te klavzule je dovedlo do padca Mac Donalduve vlade. Taka klavzula manjka v sedanjem trgovinskem načrtu. Primerno bi bilo, da se ta klavzula brezpogojno

vzame v nov načrt, kajti tretja internacionala širi neprestano propagando po vsem svetu. In vsem je znano, da stoji za tretjo internacionalo sovjetska vlada. Govornik dostavlja, da se inozemska trgovina v Rusiji nahaja v vladnih rokah. Radi tega se zastopniki sovjetske trgovine v inozemstvu smatrajo kot diplomatski agenti ter uživajo ekstrateritorialnost in diplomatsko nedotakljivost. In ali je res nerazumljivo, tako pravi senator Garafolo, da širijo ti trgovski zastopniki, ki jih je v Italiji več stotin sovjetske propagande? Radi tega poziva govornik vlado, da določi število sovjetskih trgovinskih agentov v Italiji.

Ugodni položaji za kupčije na svetovnih tržiščih. — V Ameriki je konjunktura za stavbeno, železniško, jeklarsko in tekstilno stroko jako ugodna, v Angliji, Nemčiji in Franciji se je produkcija premoga jako dvignila in v zvezi s tem število brezposelnih oseb izdatno znižalo. V Angliji in Franciji je tekstilna industrija zopet dobro zaposlena in tudi v Nemčiji so se kupčije v železni in strojni industriji jako poživile. Ker so kupčijske razmere tudi pri nas v ozki zvezi s položajem na svetovnih tržiščih, je pričakovati, da se bodo kupčije tudi pri nas v doglednem času poživile.

Starostno zavarovanje avstrijskih trgovcev. — Avstrijski parlament bo v doglednem času razpravljal predlog zakona o starostni preskrbi trgovcev in obrtnikov, ki ima namen, da preskrbi trgovcem in obrtnikom preskrbo v obliki pokojnine za starost in delanemožnost. Prispevki za to zavarovanje — njihova višina še ni določena — naj bi se plačevali mesečno in sicer prisilno, tako da bi moral biti vsak trgovec in obrtnik zavarovan za starost. Stanovske organizacije se ne upirajo nameravanemu zavarovanju, ampak samo zahtevajo, da naj ne bodo prispevki previsoki, da jih ne bodo posamezniki, ki so gospodarsko šibkejši, preveč občutili. Nadalje zahtevajo, da naj se plačani prispevki porablja samo za penzijske namene in da se zavarovalnica ne sme urediti tako, da bi uprava absorbirala večino plačil. Po dosedanjih izkušnjah stane uprava pri sličnih zavarovalnicah 70—80% vseh premikov. Zaradi tega zahtevajo stanovske organizacije, da bodo imele na upravo zadostno ingerenco, da bodo mogle preprečiti zlorabo te samonasebi dobre ustanove, da bi ne imelo to zavarovanje samo namen preskrbeti cel štab uradnikov.

Vpisi v trgovski register. Vpisale so se nastopne firme: Viktor Vogler, Cankova; Ivan Gliha, Kestanjevica pri Krškem; Teodor Pristavec v Kranjski gori; trgovina z živo in zaklano živino v Ljubljani; Joško Šoeh, trgovec z mešanim blagom, Podcerkev; Matevž Belaj, trgovec z žitom; Ivan Fišter, Praprotno pri Radečah; Anton Kasjak, trgovina z lesom, Rečenjak; Martin Ješovnik, trgovina z vinom in sadjem, Sv. Benedikt; Avgust Lorber, trgovina z žganjem, Vajen.

Vpisi v trgovski register. Vpisale so se nastopne firme: Vezalka družba z o. z., Kamnik; Čampa & Co., Ljubljana; E. Jeras in drug, Ljubljana; Prometno društvo, družba z o. z. v Ljubljani; Rude in kovine, družba z o. z. v Ljubljani; Šlihtovna in mehanična tkalnica E. Zelenka & Comp., Maribor.

Izbrisale so se nastopne firme: Tovarna testenin »Savinjac«, družba z omejeno zavezo v Celju; Carinsko-posredniški in spedijski biro »Grom« v Ljubljani; Lavrič & Cie., trgovska družba z o. z. v Ljubljani; Štebi & Tuječ, strojno in elektrotehnično podjetje v Ljubljani.

Italijansko-nemška trgovinska pogodba v izjavah ministra Stressemanna. Minister za zunanje zadeve Stressemann je med razpravo o trgovinski pogodbi med Italijo in Nemčijo v državnem zboru izki je stopila v veljavo po udeležitvi carinskih tarifov. Ta pogodba, je rekel Stressemann — mora zboljšati nemško trgovsko bilanco ter pospešiti trgovinske odnose z drugimi državami. Stressemann je izjavil nato, da bo pogodba ne samo pripomogla do tesnejših gospodarskih odnosov med Italijo in Nemčijo, ampak tudi politično, zbližala obe državi. Minister je končno priporočil državnemu zboru, da naj čimprej ratificira pogodbo.

Zunanja trgovina. Belgijsko-luksemburške ekonomske unije. V prvih šestih mesecih t. l. je znašal uvoz v Belgijo in Luksenburg pod imenom »Belgijsko luksemburška ekonomska unija« 16.385.058 ton v vrednosti 8.484.069.000 frankov in to: živine 6877 ton v vrednosti 30.862 frankov; življenskih potrebščin 1.475.171 ton v vrednosti 2.266.052.000 frankov; sirovin in polizdelkov 14.495.895 ton v vrednosti 4.306.952.000 fr.; fabrikatov 407.111 ton v vrednosti 1.868.029.000 frankov; nepredelanega zlata in srebra in zlatega in srebrnega denarja 4 tone v vrednosti 12.173.000 frankov; v istem času je dosegel izvoz 10.246.624 ton v vrednosti 6.831.724.000 frankov. Izvozilo se je: živine 6072 ton v vrednosti 45.264.000 frankov; življenskih potrebščin 328.668 ton v vrednosti 661.336.000 frankov; sirovin in polizdelkov 7.495.042 ton v vrednosti 2.122.978.000 frankov; fabrikatov 2.418.773 ton v vrednosti 3.971.249.000 frankov; in 69 ton nepredelanega zlata in srebra in srebrnega in zlatega denarja v vrednosti 30.844.000 frankov; za prvih šest mesecev t. l. znaša tedaj trgovska bilanca Belgijsko-luksemburške ekonomske unije za 1.652.344.000 frankov manj nego je znašala v istem času prejšnjega leta.

Lep poslovni lokal, obstoječ iz treh prostorov in več pisarniških sob skupno ali posamič, odda Pokojninski zavod v Ljubljani.

Redka ugodna prilika nudi se vsakomur pri nakupu čevljev, ker tovarna čevljev Peter Kozina & K., Tržič razprodaja več tisoč parov raznovrstnih zastankov pod lastno ceno, dokler ta zaloga traja. Vse blago je garantirano najboljši kvalitete, prodaja se pa samo v lastni podružnici Ljubljana na Bregu 20.

Industrija.

Anketa o naši lesni industriji? Ker se je po časopisju koncem prejšnjega meseca širila vest, da se bo vršila v Beogradu dne 26. oktobra t. l. pri ministrstvu za šume in rudnike anketa, na kateri bodo sodelovali zastopniki vseh prizadetih ministrstev in gospodarskih korporacij in organizacij, se je naša zbornica za trgovino, obrt in industrijo, ki ni prejela vabilo na to anketo, obrnila na ministrstvo za šume in rudnike za pojasnilo, zakaj ni bila pozvana na anketo. Ministrstvo za šume in rudnike je zbornici nato sporočilo, da novinarske vesti o tej anketi niso bazirale na točnih informacijah. Na anketo, ki se je vršila glede bosanske šumske industrije so bili vabljani samo dva predstavnika državnih šumskih direkcij in višji činovniki ministrstva. S strani šumske direkcije ni prisostvovalo anketi nikdo, ker je bila strogo interne-ga značaja.

Denarstvo.

Stanje Narodne banke dne 15. novembra (v oklepaju razlika v primeru s stanjem dne 8. novembra). Aktiva: kovinska podlaga 186.6 (—2.0), posojila 1.245.6 (7.4), račun za odkup kronskih novčanic 1.186.3, račun začasne razmenjave 368.2, državni dolgovi 2.966.3, vrednost državnih domen, zastavljenih za izdajanje novčanic 2.138.3, saldo raznih računov 985.3 (—560), skupaj 9.377.1. Pasiva od glavnice izplačano 28.0, rezervni fond 6.4, novčani v oktobru 6.072.9 (—64.5), državni račun začasne razmenjave 368.3, državne terjatve po raznih računih 84.6 (+34.3), razne obveznosti 603.6 (—27.7), državne terjatve za zastavljene domene 2.138.3, ažijo za kupovanje zlata za glavnico in fonde 74.7 — skupaj 9.377.1.

Italijanska posojila v Ameriki. Finančni minister Volpi je dne 19. t. m. podpisal v New Yorku z Morganovo bančno skupino stotomilijonsko posojilo. Posojilo je plačljivo v 25-letnih anuitetah. Subskripcija se prične že prihodnje dni.

Anglija kot upnik. Finančni državni tajnik Churchill je izjavil v parlamentu, da je francoska vlada predlagala, da plača svoj dolg Angliji tekom 62 let v obrokih po 12 in pol milijona funtov, Franco-

aki predlog še ni končno veljavno rešen. Upravičeno pa je upanje, da bo v kratkem prišlo do popolnega sporazuma. Vlada je povabila tudi Italijo, da pošlje svoje zastopnike v London za ureditev italijanskega dolga Anglije. Z Rumunijo je zadeva z dolgovi že urejena. V prihodnjih mesecih upa vlada urediti tudi plačevanje vsot, ki jih Angliji še dolguje Portugalska, kraljevina SHS in Grčija.

Davki in takse.

Prosvetni minister g. Radić o izenačenju davkov. Na ljubljanskem zboru zaupnikov se je g. Radić dotaknil tudi vprašanja izenačenja neposrednih davkov. Ko je omenjal davčno preobremenitev posameznih pokrajin, je posebno poudarjal, da so neposredni davki v Srbiji izdatno nižji nego v ostalih pokrajinah. Od Srbov nikakor ne moremo pričakovati, da bi pristali na izenačenje, katero bi jim dala nizko, vendar pa tudi občutno breme izdatno povišalo. Zato je stremljenje vseh odločilnih faktorjev usmerjeno na postopno znižanje davčnih bremen v ostalih pokrajinah. Še le ko bo obremenitev v ostalih pokrajinah znižana na nivo obremenitve v Srbiji, bo mogoče obremenitev izenačiti. — Ta izjava voditelja hrvatske seljačke stranke se povsem strinja s stališčem gospodarskih krogov, ki obljub o izenačenju davčnih bremen že davno ne smatrajo za resne, ampak solidarno zahtevajo, da se sedanja preobčutna davčna merila omilijo. — Stvar odločilnih faktorjev, med katere spada v zadnjem času tudi hrvatska seljačka stranka, je pa, da ta program izvede in da ga začne izvajati že s prihodnjim dvanajstinskim zakonom, ki stopi v veljavo dne 1. decembra t. l. Prečanske pokrajine so preobčutno obremenjene z dohodnino. Naj bi bil prvi korak za uresničenje programa znižanje dohodnine, pod katero ne trpi Hrvatska, Slavonija, Vojvodina in Dalmacija nič manj nego trpi Slovenija.

Posiljanje žganja iz Srbije in Črne gore. — V Srbiji in Črni gori se ne pobira trošarina na žganje. Zaradi tega je generalna direkcija državnih železnic na prošnjo generalne direkcije posrednih davkov odredila, da morajo železniške postaje prijaviti vsako pošiljko žganja iz Srbije in Črne gore finančni kontroli, da pobere trošarino predno naslovnik žganje prevzame.

Izdavanje šolskih izpričeval in potrdil. — Ministrstvo prosvete je izdalo dne 3. novembra t. l. pod št. 24.805 sledeči razpis: Tako bivši kakor sedanji učenci srednjih šol se skoro vsak dan obračajo na šolske uprave, da jim izdajajo duplikate izpričeval in potrdil. Ker je taksa za duplikate neznatna, se učenci niti ne trudijo veliko, da bi hranjevali izvorna izpričevala, direktorji šol pa izgubljajo čas, ko zbirajo podatke o šolanju takih zanikrnežev, za katere izpričevala niso drag spomin na šolo. Da se šolska uprava v tem oziru razbremeni in da se prepreči zlorabe je minister prosvete odredil, da se čl. 12. pravilnika o izdajanju šolskih izpričeval izpremeni v toliko, da se sedaj naprej smejo izdajati duplikati izpričeval samo, če to dovoli minister prosvete. Prošilec mora prošnji za duplikat priložiti dokazilo, da je na predpisani način razglasil v »Službenih Novinah«, da je izvorno izpričevalo neveljavno, da je unikat vložil kakšni prošnji za službo ali predložil kakemu oblastvu iz kateregakoli drugega razloga. Ena kot drugo se mora na duplikatu naznačiti v opombi. — Ta razpis se nanaša na vsa izpričevala, izdana po 1. januarju 1919.

Carina.

Carinjenje klobukov. — Na podlagi čl. 2. predloga zakona o splošni carinski tarifi je minister financ zaradi enakomernega postopanja odredil, da se pri carinjenju in porabi post. 363. uvozne carinske tarife beseda »nebarvanik (nebojeni)« nanaša samo na točko 2. in da se po točki 1. carinijo klobuki iz klobučevine v obliki šule (zvona) brez ozira na to, ali so barvani, beljeni ali sirovi.

Razširjenje delokroga carinarnic. V interesu trgovine in prometa je generalna direkcija carin s pooblastilom ministra financ odredila, da smejo carinarnice ljubljanskega delokroga pri uvo-

zu cariniti: premog, les, stavbeni les, zemljo, pesek, kamen, kovinske rude, strojne naprave, tovarniške naprave, železo v palicah in železne izdelke (tračnice, traverze itd.), ako to blago prihaja iz inozemstva z direktnim tovarnim listom kot navadno vagonsko blago in ako je blago namenjeno za osebe, ki ne stanujejo stalno na sedežu carinarnice ali v njeni najbližji okolici.

Zasedanje tarifnega odbora. — Zasedanje tarifnega odbora se od meseca do meseca odlaža. Po trenutnem položaju se tarifni odbor sestane na zasedanje začetkom prihodnjega leta.

Promet.

Gibanje parnikov. Paroplovna d. d. »Oceania«, agencija v Trstu naznanja: »Mrav« prispel 16. t. m. v Bari, nadaljeval bo v Šibenik. »Jadera« odpotoval 17. t. m. iz Bone v Rotterdam. »Zora« prispel 19. t. m. v Valencijo, nadaljeval bo v Oran, Almerijo, Malago, Casablanca, Teneriffe in Las Palmas. »Sava« prispel 20. t. m. v Šibenik, nadaljeval bo v Sušak, Trst, nato v progi Las Palmas. »Kostrenac« prispel 19. t. m. v Casablanca, nadaljeval bo v Alicanto, Valencijo, Trst in Reko. »Sud« prispel 20. t. m. na Reko, nadaljeval bo v Sušak in Gruž. »Morava« v progi Jadransko-Egejsko morje. »Vladimir« v Poli. »Diamant« v progi Jadransko-Egejsko morje. — »Oceania«.

Iz naših organizacij.

Gremij trgovcev v Celju, kakor tudi Gremij trgovcev za celjsko okolico opozarjata vse trgovce v mestu kakor na deželi, da mora, na podstavi odloka Velikega župana mariborske oblasti številka 3715/3 z dne 17. novembra t. l., na dan ujedinitja t. j. 1. decembra t. l. počivati delo skozi celi dan, to se pravi, da morajo biti trgovine v mestu kakor na deželi ves dan zaprte. Prestopki te odredbe se strogo kaznujejo. Načelstva za gremij trgovcev v Celju in za gremij trgovcev za politični okraj Celje.

Gremij trgovcev za politični okraj Slovenjgradec in Prevalje naznanja svojim članom, da je trgovina na malo octovo kiseline močnejša od 15% glasom Uradnega lista št. 69/224 z dne 24. julija 1925 od 1. januarja 1925 naprej vezana na koncesijo, vsled česar naj si blagovljijo trgovci z octovo kisolino pravočasno od srezkega poglavarstva priskrbi tozadevne koncesije. K Uradnemu listu št. 69/224 ex 1925 se sledeče pojasnilo g. Ministra za narodno zdravje dr. S. Miletiča razglasi: Na molbu Saveza od 24. oktobra t. g. 891 izveštava se, da je naredbom ovog Ministarstva o prodaji sirčetne kiseline odredeno, da se ista ne može predavati u količinama većim od 2 lit., a manje od 2 lit. nije zabranjeno, te se samo po sebi razume da se u manjim količinama može prodavati, samo po određenim uslovima. Obenem se vsi trgovci opozorijo na praznik, udinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev dne 1. decembra 1925; ta dan je norma. Tudi se trgovci opozorijo na točno označbo cen v trgovinah in v izlozbah.

RAZNO.

Praznovanje državnih praznikov v mariborski oblasti. Mariborski veliki župan je izdal vsem srezkim poglavarjem svojega področja in magistratom v Celju, Mariboru in Ptujju okrožnico da gledajo na to, da obrtna in trgovska podjetja po deželi in mestih enako praznujejo državne praznike. Praznik ujedinitja (1. december), rojstni dan Nj. Vel. kralja (17. december) in Vidov dan (28. junij). Navedene dneve mora počivati delo celi dan v trgovskih in obrtnih obratih. Izvzeta so industrijska, prometna, rudarska in njim podobna podjetja.

Volitve v zbornico za trgovino, obrt in industrijo. Novi finančni zakon vsebuje med drugim tudi člen, ki se nanaša na volitve v zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Ta člen pooblašča ministrski svet, da na predlog ministra za trgovino in industrijo izda odredbo, ki po potrepi z nova uredi volitve za zbornico. Uredba se nanaša tudi na vsa ostala vprašanja, ki se tičejo teh volitev. Volitve se imajo izvršiti po novi uredbi.

Naša udeležba na razstavi v Parizu. Iz kabineta ministrstva za trgovino in industrijo nam poročajo: Velika mednarodna razstava dekorativnih umetnosti v Parizu, na kateri je sodelovala tudi naša država, se je zaključila 9. t. m. Ob zaključitvi se je vršil poslovljni večer, na katerem so bili oficijelni zastopniki vseh držav, ki so sodelovali na tej razstavi. Potrebno je poudariti kakšno pozornost se je posvečala na tem večeru zastopnikom kraljevine SHS. Našemu delegatu g. dr. Dragotinu Dučiću, generalnemu direktorju državnega računovodstva, ki je prisostvoval večeru, se je dalo mesto med francoskim ministrom trgovine in predsednikom sveta. Ob tej priliki se je izreklo s strani francoskih predstavnikov mnogo laskavih besed tako o naši državi kakor tudi o njeni umestnosti in kulturi. Ravno tako se je izrazil zelo pohvalno o naši državi tudi sam generalni komisar francoske razstave g. Fernand David, bivši minister in iskren prijatelj našega naroda. V svojem in v imenu vlade je izjavil, da je bila udeležba naše države na mednarodni razstavi v Parizu v čast Franciji.

Nemška vlada za locarno pogodbo in za vstop Nemčije v Društvo narodov. Nemška državna vlada je odobrila načrt, ki se tiče v Locarno sklenjenih paktov in vstopa Nemčije v Društvo narodov. Te dni bo razpravljajal o tem zakonskem načrtu državni zbor.

Ruska žetev. Glasom uradnih statističnih podatkov sovjetske zveze je znašala celokupna žetev v Rusiji 65 milijonov ton proti 70, kakor je bilo to v začetku pričakovati.

Državna borza dela v Mariboru. Od 15. do 21. novembra je bilo pri tej borzi 91 prostih mest prijavljenih, 211 oseb je iskalo službe, v 50. slučajih je borza posredovala uspešno in 8 oseb je odpotovalo; od 1. januarja do 21. novembra pa je bilo 6494 prostih mest prijavljenih, 9479 oseb je iskalo službo, v 2817 slučajih je borza posredovala uspešno in 649 oseb je odpotovalo.

Po svetu. Angleške predilnice, ki predelujejo ameriški bombaž, so sklenile, da bodo delovni čas v decembru in januarju znižale še za štiri ure in pol in bo znašal odslej na teden namesto 48 ur samo 35 ur. Ker je ameriški bombaž šel v ceni dol, ta sklep precej kritizirajo; predilnice odgovarjajo, da imajo še veliko zaloga, ki jih ne morejo prodati, čemur spet drugi oporekajo, z motivacijo, da bi se zaloge takoj zredile, če bi predilnice cene nekoliko znižale. — Med vojsko so ustanovili Angleži posebno družbo za produkcijo barvil; denarno ji je priskočila tudi vlada na pomoč. Družba je kapital znižala sedaj od 9 milijonov funtov na 4%. Govori se, da se pripravljajo ozek stik z nemško industrijo barvil. Poljsko ministrstvo za industrijo in promet je dovolilo izvoz dveh tisoč vagonov surovega petroleja. Ministrstvo bi organizaciji, ki bi koncentrirala vsaj 90 odstotkov za izvoz deklariranega petroleja, dovolilo izvoz do 31. marca 1926. Če producenti ne bodo mogli napraviti take eksportne organizacije, bo ministrstvo izvoz petroleja dovolilo državnim petrolejskim podjetjem. — Med Nemčijo in Španijo divja huda carinska vojna. Sedaj je španska vlada zvišala carino na uvoz nemškega blaga v španske kolonije na 80%. — Poljaki so začeli kovati zlate novce po deset do dvajset zlatnikov, zaenkrat samo na zasebni račun. Na eni strani je slika kralja Boleslava, na drugi strani pa poljski orol. — Po mirovni pogodbi ni smela skleniti Bolgarija za dobo pet let nobene samostojne trgovske pogodbe. Ker je ta doba sedaj potekla, je Francija Bolgarijo povabila, naj sklene z njo trgovsko pogodbo, da se vzpostavijo med obema državama spet normalni trgovski odnošaji. Enako povabilo je poslala tudi Anglija. Bolgarija je obe ponudbi sprejela. —

Ljubljanska borza.

Ponedeljek, 23. novembra 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921. bl. 76; loterijska državna renta za vojno škodo den. 299, bl. 300, zaklj. 299; zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; kom. zadolžnice Kranjske dež. banke den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 200, bl. 202, zaklj. 202; Ljubljanska kreditna banka den. 210; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 104; Prva hrvatska štedionica, Zagreb den. 950; Slavenska banka d. d., Zagreb den. 49; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 175, bl. 185, zaklj. 175; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 123; Združene papirnice Večje, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 120, bl. 125; »Nihag« d. d. za ind. i trg. drvom, Zagreb den. 34; »Slavbna družba« d. d., Ljubljana den. 100, bl. 110; »Šešir«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka den. 145, bl. 152.

Blago: Javorjeve deske, neobrobline, 3 m dolž., 25 cm šir. napr., 80 mm deb., fco meja den. 650; hrastovi plohi, neobrobline, 1a, 3 m dolž., 25 cm šir. napr. in 80 mm debelj. napr., fco meja den. 1100; bukovi hlodi od 3 m dolž., 25 cm premera napr., fco meja den. 350; bukovi hlodi 1a, od 30 cm prem. naprej in od 3 m naprej, fco nakladalna postaja den. 450; bukovi hlodi 1a, od 30 cm prem. naprej in od 3 m naprej, fco nakladalna postaja den. 215; jelove podmerne deske, 13 m, 20 mm, 4 m, fco vag. Postojna tranz. bl. 470; pšenica banatska, fco vag. nakladalna postaja bl. 245; pšenica slavonska, 77 tež. ka, 2-3% primesi, fco vag. Bjelovar bl. 266; kuruza stra, par. Novi Sad bl. 160; kuruza stara, par. Ljubljana bl. 190; kuruza umetno sušena, par. Novi Sad bl. 145; kuruza nova, času primerno suha, par. Novi Sad, 1 vag. den. 110, bl. 110, zaklj. 110; kuruza pokvarjena, tal-quala, fco vagon Domžale, 1 vag. den. 115, bl. 115, zaklj. 115; oves sremški, fco Gunja, 1 vag. den. 170, bl. 170, zaklj. 170; ajda domača, par. Ljubljana, 1 vag. den. 265, bl. 265, zaklj. 265; proso domače, fco vagon prekmurska postaja bl. 215; otrobi debeli v vrečah, fco vag. par. Novi Sad bl. 145; otrobi drobni v vrečah, fco vag. Djakovo bl. 120; otrobi drobni v vrečah, fco Ljubljana bl. 140; krompir lepi, beli, fco nakl. post. bl. 68; fižol prepelčar, fco vag. štaj. post. bl. 345; fižol beli sremški, fco vag. nakl. post. bl. 200; fižol rjavi sremški, fco vag. nakl. post. bl. 200; leča sladkorna, par. Ljubljana den. 400; brinje ital., par. Ljubljana den. 375; riž brilato No. 333, fco vag. Trst bl. 570; seno sladko, stisnjeno, fco vag. nakl. post. bl. 72; seno polsladko, stisnjeno, fco vag. nakl. post. bl. 60; slama stisnjena, fco vag. nakl. post. bl. 50.

TRŽNA POROČILA.

Tržne cene v Ljubljani. Kilogram govejega mesa 15 do 19, jezika 18 do 19, vampov 9 do 10, pljuč 6 do 8, jeter, ledic, možganov 18 do 19, loja 7.50 do 10, teletine 17 do 20, jeter 25 do 30, pljuč 20, syinjine 20 do 27, pljuč 10, jeter 15 do 20, ledic 27, glave 7.50, parkljev 5, slanina 22.50 do 29, masti 30 do 31, šunke 35 do 37, prekajenega mesa 30 do 35, prekajenih parkljev 12, prekajene glave 15, jezika 35, kostrunovega mesa 14 do 15, kozličevine 20, konjskega mesa 7

do 9. Kilogram krakovskih in debrecinskih klobas 44, hrenovk in safalad 35, tlačenk 40, svežih in pol prekajenih kranjskih 32 do 40, suhih kranjskih 67, prekajene slanin 30 do 35. Piščanec 10 do 20, kokoš 25 do 35, petelin 25 do 40, rača 25 do 30, nepitana gos 40 do 70, pitana gos 70 do 100, domač zajec 5 do 18, divji zajec 25 do 60, poljska jerebica 15 do 18, gozdna jerebica 25, kg srne 20 do 35, kg krapa 26 do 32.50, linja in ščuke 25 do 30, klina 13.50 do 15, mreže 17.50 do 20, pečenke 8 do 12.50. Liter mleka 2.50 do 3, kg surovega masla 40, čajnega 55 do 60, masla 45, bohinskega sira 36, sirčka 9 do 10, par jajec 3.50 do 3.75. Kilogram belega kruha 5.50, črnega in rženega 4.50. Sadje: kg luksurnih jabolč 8, jabolč I. vrste 5, II. in III. vrste 3 do 3.50, luksurnih hrušk 12, hrušk I. vrste 10, II. in III. vrste 4 do 8, ena oranža 2, kg rožičev 10, fig 12 do 18, datljinov 25, navadnega kostanja 4 do 8, maroni 9 do 12, orehov 12, luščenih orehov 35, grozdja 12 do 16, suhih češpelj 11 do 12, suhih hrušk 6 do 8. Specerijsko blago: Kilogram kave 45 do 76, pražene kave 52 do 92, kristalnega sladkorja 13.25, sladkorja v kockah 15.25, kavne primesi 20, riža 8 do 10, liter namiznega olja 22, jedilnega 20, vinskega kisa 4.50, navadnega 2.50, petroleja 7, kg soli 4.50, celega popra 38, mletega 42, paprike 32 do 52,

testenin 10 do 12, pralnega liga 3.50, čaja 75. Mlevski izdelki: Kilogram moke št. 00 5.25, št. 0 4.50, št. 3—4 6 do 3, kaše in ješprenja 7, ješprenčka 10 do 13, otrobov 2.50, koruzne moke 3 do 4, koruznega zdroba 4.50, pšeničnega zdroba 6.50, ajdove moke 7 do 9, ržene moke 5 do 5.50. Zito: q pšenice 305 do 310, rži 250 do 280, ječmena 230 do 250, ovsa 230 do 260, prosa 300, koruze 230, ajde 330, fižola 340 do 360, graha 400, leče 600. Kurivo: q premoga 40 do 46, m³ trdih drv 150 do 160, mehkih drv 100. Krma: q sladkega sena 80 do 100, polsladkega 75, kislega 60, slame 50. Zelenjava: kg endivije 7 do 8, motovilca 10 do 15, radiča 10 do 15, zelja —.50 do —.75, rdečega zelja 3 do 4, kislega zelja 3, ohrovt 2, karfiol 8 do 15, kolerab 8 do 10, kolerab-podzemljic —.75 do 1, špinace 7 do 8, paradižnikov 10, čebule 3, česna 15, krompirja 1.25 do 1.50, repe —.75, kisle repe 2.50, korenja —.75 do 4, peteršilja in zelenjave za juho 4 Din. — Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani, dne 21. novembra 1925.

Mariborski trg dne 21. novembra 1925. Mrzlo vreme je privabilo 70 slaničarjev na trg in tudi drugače je bil trg tega dne prav dobro preskrbljen in obiskan, kajti razven 70 svinjskim mesom naloženih voz je bilo tudi 135 s krompirjem, zelenjavo in drugimi živili in 15 s

sadjem naloženih vozov na trgu. Slaničarji so prodajali svinjino po 20 do 30, slanino 25 do 30, na debelo pa po 21, in drob po 15 do 20 Din kg; domači mesarji pa so prodajali govedino po 10 do 15; telatino 12.50 do 17.50, svinjino 20 do 22, drob 7 do 15, klobase 25 do 40, gnjat 40 do 50, prekajeno meso 30 do 40 Din kg. — Perutnina in druge živali. Teh je bilo čez 1000 komadov. Cene so bile kokoš 25 do 60, račam, gosem in puranom 30 do 120, domačim zajcem 5 do 40, velikim belgijskim 50, angora 100, golobom 30 do 50, Din komad. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice. Ta dan se je trg raztegnil tudi po Strossmajerji ulici. Cene so bile krompirju 3.50 do 5 Din mernik (7 in pol kg), oziroma 1.25 do 2 Din kg, solata 1.25 do 2.50 Din kg, glavniati oslati, endiviji in ohrovu 0.75 do 2, zeljnatim glavam 0.50 do 2.50, pesi in korenju 0.25 do 1, karfiola 2 do 12 Din komat, čebuli 1.25 do 6, česnu 3 do 7 Din venec, kislemu zelju 3 do 3.50, kisli repi 2, fižolom 2 do 5, paradižnikom 1.50 do 3, ovčjemu siru 20, trapistovskiemu siru 25, maslu 40 do 50, kuhanemu maslu 00, mleku 2.50 do 3, smetani 12 do 14, maslinemu olju 32 do 50, bučnemu olju 28 do 36 Din liter, jajcam 2.25 do 2.50 Din komad, sirčku 1 do 10 Din hlebček. Sadju: jabolkam 5 do 12, hruškam 6 do 16, grozdju 8 do 14, kostanjem

5 do 8 Din kg, pečenim kostanjem 6 do 7 Din liter, orehom 10, luščenim 35 Din kg, malinovcu 25 Din kg, limonam 1 do 2 Din komad, figam 1 do 8 Din venec, kokos orehom 15 Din komad. — Cvetlicam 1 do 8 z lonci vred 15 do 75 dinarjev komad. — Lončeni in leseni robi 1 do 200 Din, lesenim ročnim vozikom 100 do 250, velikim vozovom 1500 do 1800, brezovim metlam 3.75 do 6 Din komad. — Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 18. novembra so kmetje pripeljali 6 vozov sena in 8 vozov slame, v soboto 21. novembra pa 3 vozove sena in 5 vozov slame na trg in so prodajali seno po 50 do 75, slamo pa po 45 do 50 Din za 100 kg.

Dunajska borza za kmetijske produkte (20. novembra.) Zaradi čvrstih poročil z ameriških borz, iz zapadnih držav in z brailskega tržišča je zavzel tudi promet na dunajskem tržišču čvrstejši potek. Povpraševanje po boljših vrstah pšenice je bilo precejšnje, toda imetniki blaga so malo ponujali. Cene so malo poskočile, madžarski pšenici, domači rži ter turščici. Notirajo za 100 kg v šilingih vključno blagovnoprometni davek brez carine v veletrgovini: pšenica: domača 36—37.50, madžarska poljska 40.50—42.50; rž: domača 27.25—27.50; ječmen: domači 33 do 39, slovaški 39—43; turščica: 28 do 29; oves: domači 27.50—29.50.

Prva žebliarska in železoobratna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žebliarska zadruga, Kropa (Slovenija).

Brzjavke: Zadruga Kropa.

Telefon interurban: Podnart 2.

Žebli za normalne in ozkotirne železnice

Žebli za ladje, črni ali pocinkani

Žebli za zgradbe, les itd.

Žebli za čevlje

Spojke za odre in prage

Spojke za ladje in splave

Železne brane

Zobje za brane

Kljuke za podobne, zid, cevi, želebove itd.

Vijaki z maticami

Podložne pločice

Matice

Zakovice za tenderje, kofle, mostove, sode, pločevino, kolesa itd.

Vijačni čepi

Verige

Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki po vzorcih in risbah najceneje.

Iustrovani ceniki na razpolago.

Prodaja se samo na debelo trgovcem.

GROM

D. Z. O. Z.

carinsko posredniški in spedijski bureau

LJUBLJANA

Kolodvorska ul. 41

Naslov brzjavkam:

"GROM"

Podružnice:

MARIBOR, JESENICE, RAKEK.

Telefon interurban

Štev. 454

Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod najkvalitetnejimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.

Trgovci! Pri tvrdki Obrtniki!

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi

dobite vse potrebščine za šivilje, krojače in sedlarje na veliko in malo po najnižji dnevni ceni.

Lep poslovni lokal

v prtiličju, obstoječ iz treh prostorov, z velikimi izlozibami v Gledališko ulico, odda za nizko najemno Pokojninski zavod v Ljubljani.

Spago

dreto in vse vrste vrvarskih izdelkov ter v to stroko spadajoče blago dobite v skladišču "KONOPJUTA" Ljubljana Gosposvetska 2

DR. MIROSLAV LUKAN

bivši veliki župan, agrarni direktor in krajni komisar za agrarne operacije

prevzema pravno zastopstvo strank ter intervencije v vseh strokah državne uprave

(POLITIČNA UPRAVA, zlasti vodoppravne, obrtne, gradbene, geodarske, ribiške, lovske, državljanske-opcijske, občinske zadeve itd., itd. — AGRARNE OPERACIJE, AGRARNA REFORMA),

posreduje pri serijoznih poslih vsake vrste in daje informacije.

Obenem naznanja, da je ustanovil v svoji pisarni tudi DAVČNI ODDELEK, pri katerem sodelujejo kvalificirani strokovnjaki. Pisarna v hiši Pokojninskega zavoda, GLEDALIŠKA ULICA št. 8 — III. nadstropje (lift). Vhod nasproti vходу v palačo Trboveljske. Telefon št. 921.

Poslovne ure od 9. do 13. ure.

KJE SE

KUPI?

Le pri tvrdki

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi. Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znamenit Grizner - Adler - Phonix. Istotom posamezne dele za stroje in kolesa, igle, olje, jermenja, pnevmatika. Poisk o vrenju na stroj brezplačno. Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

Zdravo čebulo

razpošilja od 100 kg naprej po dinarjev 160 pri polvagonskih ali vagonskih naročilih ceneje.

JOSIP LAH, Moškanci.

Cene za 20% znižane.

Cene za 20% znižane.

TISKARNA „MERKUR“

TRG. IND. D. D.

tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posetnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. Lastna knjigovoznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 553